

ปทุมมา (*Curcuma sparganifolia* 'Patumrat' x *C. parviflora*)

พันธุ์เชียงใหม่พีพี 6

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่พีพี 6 ได้มาจากการผสมพืชสกุลขมิ้น (*Curcuma*) สองชนิดระหว่าง ปทุมรัตน์ (*Curcuma sparganifolia* 'Patumrat') พันธุ์แม่ กับเทพรำลึก (*C. parviflora*) พันธุ์พ่อ โดยศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร ได้ผสมพันธุ์พืชดังกล่าวในปี พ.ศ. 2538-2541 และในปี พ.ศ. 2545-2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงามจึงตั้งชื่อพันธุ์ว่า เชียงรายพีพี 6

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ปทุมมา (ลูกผสม) ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Curcuma sparganifolia</i> 'Patumrat' x <i>C. parviflora</i> วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ล้มลุก
ราก/หัว	ระบบรากฝอย (fibrous roots system) รากสะสมอาหาร (storage root) มีลักษณะบวมพองออกเป็นตุ่มที่ปลายราก ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร เหง้า (rhizome) หรือหัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีเหลืองอ่อน เป็นลำต้นใต้ดินที่เจริญในแนวระนาบขนานไปกับพื้นดินสั้น ๆ มีข้อและปล้องชัดเจน แตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เส้นผ่านศูนย์กลางเหง้า 1.0 - 1.5 เซนติเมตร
ต้น	ลำต้นเหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ 45 - 46 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 40 - 60 เซนติเมตร
ใบ	ใบเดี่ยว รูปรีแคบ มีประมาณ 3 ใบ กว้าง 6 - 8 เซนติเมตร ยาว 26 - 37 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย เส้นกลางใบสีเขียว โคนกาบใบสีน้ำตาลแดง
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอก แบบช่อเชิงลดแน่น (compact spike) ลักษณะเป็นทรงกระบอกสั้น ก้านช่อดอกแทงออกจากกลางลำต้นเทียม ความยาวช่อดอก 37 - 47 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 7 - 8.5 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 4 - 7 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) ส่วนล่าง รูปกลม ปลายเกือบกลม บริเวณส่วนปลายสีชมพูมีริ้วสีขาว บริเวณส่วนล่างสีเขียวอ่อน ปลายสีเขียวเข้ม มีจำนวน 11 - 15 ใบ ใบประดับส่วนบนรูปรี ปลายเกือบกลม สีชมพู บริเวณส่วนปลายสีเขียวมีริ้วสีขาว มีจำนวน 10 - 12 ใบ ดอกจริงขนาดเล็กอยู่ในซอกใบประดับส่วนล่าง กว้าง 0.5 - 0.6 เซนติเมตร ยาว 1.5 - 1.9 เซนติเมตร สีขาว กลีบปากสีม่วงอ่อนมีริ้วสีขาว โคนกลีบสีแดงส้มปลายสีเหลือง สันปากด้านข้างเป็นริ้วสีแดง เส้นผ่านศูนย์กลางก้านช่อดอก 0.3 - 0.4 เซนติเมตร

ผล/เมล็ด
ลักษณะอื่น ๆ

ไม่มี (ดอกเป็นหมัน ไม่ติดผล)

1. อายุปลูกถึงให้ดอก 2 เดือน
2. เริ่มแทงช่อดอกเมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ
3. ก้านช่อดอกเล็ก แต่ตรง แข็งแรง เหมาะสำหรับเป็นไม้กระถาง และไม้ตัดดอก
4. การแตกหน่อใหม่เฉลี่ย 2 - 3 หน่อ/กอ
5. อายุปักแจกันนานประมาณ 10 วัน และไม้กระถางนาน 2 - 4 สัปดาห์ หลังออกดอก



ปทุมมาพันธุ์เซียงรายพีพี 6